

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla az Á Felszámoló és Vagyonkezelő Részvénytársaság (felszámoló címe) felszámoló által megbízott dr. Maros Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Maros Miklós ügyvéd) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek, a Balogh és Társa Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Balogh Zsolt ügyvéd) által képviselt alperes (alperes címe) alperes ellen 1.216.700 forint megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2007. január 31-én meghozott 6. G. 40.029/2006/30. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 31. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (Harmincezer) forint + Áfa másodfokú perköltséget, valamint az illetékes állami adóhatóságnak a felhívására 71.400 (Hetvenegyezer-négyszáz) forint le nem rótt másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesi fióktelepet a C Srl. nevű romániai cég alapította, melynek vezetője 2001. március 31-ig az alperes volt, aki tevékenységét szóbeli megbízási szerződés alapján végezte. A felperes 2001. november 10-i kezdő időponttól felszámolás alatt áll, képviselőjére az Á Felszámoló és Vagyonkezelő Részvénytársaság jogosult. A K Korlátolt Felelősségű Társaság ügyvezetője - mely cég szintén kapcsolatban állt a romániai anyacéggel - 2001. november 23-án 1.180.000 forintot adott át a román anyavállalat egyik tulajdonosának, aki ezt az összeget az alperessel együtt befizette a felperes bankszámlájára. Az alperes még aznap 1.160.000 forintot átvezetett az ugyancsak a felperes nevén lévő devizafedezeti számlára, majd arról

2001. december 4-én 4.000 USD-t - 1.148.400 forintnak megfelelő összegű devizát - átutalt a román anyacég számlájára. A devizaszámlán maradt összeget az alperes 2002. január 4-én visszautalta a pénzforgalmi számlára, és a számlán található teljes összeget, (36.700 forintot) felvette. A fentiek költségeként 2.297 forintot, 1.433 forintot, illetve 343 forintot számolt fel a pénzintézet.

A felperes módosított keresetében 1.216.700 forint tőke megfizetésére kérte kötelezni az alperest, hangoztatva, hogy a felszámolás jogerőre emelkedését követően az alperes a cég nevében érvényes jognyilatkozatot nem tehetett volna. Az 1.180.000 forint átutalásával kapcsolatban a csődtörvény 34. § (2) bekezdésére hivatkozva az alperest rosszhiszemű álképviselőnek minősítette, de a 36.700 forint felvétele kapcsán is állította, hogy azt az alperes jogosulatlanul vette fel.

Az alperes védekezésében a kereset elutasítását kérte. Jogi érvelése szerint a K Kft. nem a felperessel, hanem a külföldi anyavállalattal állt kapcsolatban és csupán az elvégzett munka ellenértékét fizették a fióktelepen keresztül az anyacég részére. Állította, hogy az átadott összeg nem a felperes vagyona, amely miatt az átutalás sem minősül a fióktelep vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatnak. A rosszhiszemű álképviselőre vonatkozó felperesi előadással kapcsolatban azt hangsúlyozta, hogy ezt elfogadva nem csak az átutalás, hanem a pénz bevételezése is jogszabályba ütközne.

Az elsőfokú bíróság a 30. sorszámú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.189.173 forintot, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá a felperest 216.000 forint perköltség alperes részére történő megfizetésére.

Döntésében az 1997. évi CXXXII. törvény, illetve a többször módosított 1991. évi IL. törvény (többször módosított Cstv.) rendelkezéseit felhívva megállapította, hogy a fióktelep vagyona alatt a külföldi vállalkozás mindazon vagyonát érteni kell, amelyet a fióktelep a számviteli nyilvántartása szerint használ (kezel), míg a többször módosított Cstv. 4. § (1) bekezdése értelmében a felszámolási eljárás körébe tartozik a gazdálkodó szervezet minden vagyona, amellyel a felszámolási eljárás kezdő időpontjában rendelkezik, illetve amelyet ezt követően, az eljárás tartama alatt szerez. Így a vagyon körébe tartozik - többek között - a bankbetét is. Mivel pedig a bankszámlán lévő összeget a fióktelep könyvelésében szerepeltetni kell, ezért az a fióktelep vagyonának része. E tekintetben pedig közömbös, hogy azt ki és milyen jogcímen fizette be, ugyanis a sorsáról csak a felszámolási eljárás keretében lehet rendelkezni. Az elsőfokú bíróság a fentiek alátámasztásaként utalt a Legfelsőbb Bíróság hasonló tartalmú EBH. 2003/2/962. számú határozatára.

A határozatának indokolásában kitért arra is, hogy a K Kft. és a felperes, illetve az anyavállalt közötti jogviszonynak adott per elbírálása szempontjából jelentősége nincsen, de nem bír jelentőséggel az sem, hogy az 1.180.000 forint összeg bevételezése szabályosan történt-e, ugyanis a befizetéssel az a felperesi vagyon részévé vált, míg a K Kft. az esetleges igényét csak a felszámolási eljárás keretében érvényesítheti.

Az alperes kártérítési felelősségét illetően rámutatott arra, hogy a felek között nem volt vita a tekintetben, hogy az alperes megbízatása 2001. március 31-én megszűnt,

de az alperesnek tudomása volt a felszámolásról is, így 2001. november 10-e után eljárása már jóhiszeműnek nem tekinthető. A Ptk. 339. § (1) bekezdésében szabályozott kártérítés feltételeinek a fennállását szintén megállapíthatónak találta, azonban a kár összegét a módosított kereseti kérelemben írtakkal ellentétben alacsonyabb összegben, 1.189.173 forintban állapította meg. Ez az összeg az 1.148.400 forintnak megfelelő deviza anyacég számlájára való átutalásból, az átutalás költségeiből, továbbá a 2002. január 4-én felvett 36.700 forint összegből tevődik össze. Ez utóbbi összeg tekintetében - bár az alperes ezen összeg felvételére nem emlékezett - az elsőfokú bíróság megállapította, hogy kártérítési felelőssége ezen összegre is kiterjed, ugyanis a banki műveletekre vonatkozó jogszabályok, illetve a rendelkezésre álló bizonyítékok összességükben történő értékelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes vette fel ezen összeget a bankfiókban. Erre figyelemmel a pénzfelvétellel felmerült 343 forint költség megtérítésére is ő köteles.

Az 1.189.173 forintot meghaladóan azonban az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta alaposnak. Kifejtette: a pénznek a bankszámlára történő befizetése nem volt jogellenes, de a banki költségek elszámolása sem áll okozati összefüggésben az alperes károkozó magatartásával.

Az elsőfokú bíróság a pernyertesség és pervesztesség arányának figyelembevételével rendelkezett a felmerült perköltség viseléséről.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének az elutasítását, valamint a felperes perköltség viselésére való kötelezését kérte.

A jogorvoslati kérelmében úgy vélte, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem megfelelően állapította meg és abból helytelen következtetést vont le. A korábban előadottakat megismételve azt hangsúlyozta, hogy a K Kft-vel nem a felperes, hanem az anyacég állt jogviszonyban, és a K Kft. - az anyacég kifejezett kérésére - a felperesen keresztül teljesített a romániai cégnek, mivel az anyavállalatot érintő pénzügyi mozgások a fióktelepen keresztül bonyolódtak. Vagyis álláspontja szerint a fióktelepen keresztül teljesített 1.180.000 forint nem a fióktelep vagyona, ugyanis bár az alperes a fióktelep nevében tett jognyilatkozatot az átutalás során, azonban nem szerzett rendelkezési jogot a pénzösszeg felett. Az 1997. évi CXXXII. törvény vonatkozó rendelkezéseire, illetve a törvény indoklására utalva hangoztatta, hogy helyes értelmezés szerint a külföldi vállalkozás csak a fióktelep vagyonát illetően bír korlátozott rendelkezési joggal, és szét kell választani azokat a jognyilatkozatokat, amelyeket a külföldi vállalkozás a fióktelepén keresztül tesz, azoktól a jogügyletektől, amelyekben közvetlenül eljárva szerez jogokat. Mivel pedig a csődtörvény a gazdálkodó szervezet birtokában lévő dolgot nem jelöli meg felszámolás körébe tartozó vagyonként, és a birtoklás joga a kezelői joggal nem esik egy tekintet alá, így tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy a fióktelep bankszámláján lévő pénzösszeg a fióktelep vagyonának része. A fentieken túl úgy vélte, hogy nem közömbös jelen ügy szempontjából a K Kft. és a fióktelep, illetve az anyavállalat közötti jogviszony sem, attól ugyanis, hogy egy pénzösszeg a fióktelep bankszámlájára kerül, nem lesz a fióktelep vagyonának része. Mivel pedig jogviszony a K Kft. és az anyavállalat között áll fenn, így a K Kft.

által teljesített fizetések az anyavállalatot illetik. Arra az esetre, ha bíróság nem osztaná ezt a jogi álláspontot, megítélése szerint nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a pénz bevételezése szabálytalanul - az arra nem jogosult által - történt, így a pénzeszköz fióktelephez való bevételezése is semmis jogügylet. Utalt arra is, hogy a felhívott bírósági határozat jelen ügyben nem alkalmazható, ugyanis adott ügyben az adós és a neki teljesítő fél között nem áll fenn a jogviszony. A jogi álláspontját összegezve hangoztatta, hogy a pénzösszeg fióktelephez való bevételezése az álképviselőt okán jogszabályba ütköző és ezáltal semmis, ami miatt az eredeti állapot helyreállításának van helye. Álláspontja szerint nem lehet külön kezelni a pénz fióktelephez való „bekerülését” az onnan történő „kikerülésétől”, megállapítva a „bekerülés” közömbösségét, míg a „kikerülés” vonatkozásában a semmisséget. A fellebbezésében az alperes egyidejűleg személyes költségmentességet, illetve ennek biztosítása hiányában illetékfeljegyzési jog engedélyezését kérte, mely kérelem alapján az elsőfokú bíróság a 34. sorszámú végzésével illetékfeljegyzési jogot engedélyezett részére.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló az abból levont jogi következtetése is. Az alperes által a fellebbezésében felhozottak nem alkalmasak a megalapozott ítélet megváltoztatására.

Nem vitásan a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseleteiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény sok tekintetben speciális szabályt tartalmaz e vállalkozásokra vonatkozóan, azonban a fizetéseképtelenségük esetén - a konkrétan megjelölt eltérések kivételével - a többször módosított 1991. évi II. törvény (továbbiakban: többször módosított Cstv.) rendelkezései az irányadóak. Így alkalmazandó az e törvény 34. § (2) bekezdése is, mely szerint a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet. Mivel pedig a felperes 2001. november 10-i kezdő időponttól felszámolás alatt állt, így jognyilatkozat tételére ezen időponttól kezdődően csak a felszámoló volt jogosult.

Tévesen érvel az alperes azzal, hogy az anyavállalat részére átutalt pénzösszeg nem képezte a felperes vagyonát, azzal ugyanis, hogy azt a bankszámláján szerepeltette, illetve azzal rendelkezett, a pénz felett használati jogot szerzett. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy azt egyébként maga az alperes is elismerte a fellebbezésében, hogy a fióktelep nevében tett nyilatkozatot akkor, amikor a pénzmozgásról döntött. A felperes bankszámlájára történő pénzbefizetés, a devizaszámlára történő átvezetés, átutalás, illetve készpénz felvétele pedig a felperes vagyonával kapcsolatos tevékenységnek minősül.

Kétségtelen, hogy a fióktelep vagyonát az 1997. évi CXXXII. törvény 22. § (1) bekezdés b) pontja a csődtörvényhez képest eltérően definiálja. Eszerint a fióktelep vagyona alatt a külföldi vállalkozás mindazon vagyonát (befektetett eszköz, illetve

forgóeszköz) érteni kell, amelyet a fióktelep a számviteli nyilvántartása szerint használ (kezel). Azáltal tehát, hogy a pénz a fióktelep számlájára befizetésre került, megnyílt rajta a felperes rendelkezési jogosultsága. E tekintetben pedig jelentőséggel nem bír, hogy milyen jogcímen került a perbeli pénzösszeg a felperes bankszámlájára befizetésre, ugyanis a bankszámla feletti rendelkezési jogot ez nem érinti.

E körben helyesen hívta fel az elsőfokú bíróság a 2003. évben 962. számon közzétett elvi határozatot, melyben bár eltérő tényállás mellett, de érdemét érintően hasonlóan foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság. A döntésben foglaltak szerint téves átutalás esetén is átszáll a pénz feletti használati jog, így ezáltal az akinek az összeget átutalták, az összeg birtokába jut. Ilyen esetben azonban az összeggel jogalap nélkül nem gazdagodhat, és a követelése a felszámolási eljárás keretében, mint hitelezői igényként kerülhet kielégítésre.

Ebből következően adott ügyben a befizetett 1.180.000 forint a felperes vagyonának a részét képezte, ezért jogszabályba ütköző módon járt el a képviselő akkor, amikor anélkül, hogy erre jogosult lett volna, a bankszámla felett rendelkezett, ugyanis a felek által sem vitatottan az alperes 2001. március 31. napjától már nem volt jogosult a felperest képviselni, és tudott arról is, hogy a felperes 2001. november 10. napja óta felszámolás alatt áll.

A kifejtettekre figyelemmel az alperes jogszabályba ütköző magatartásával kár keletkezett a felperes vagyonában, melyek között az okozati összefüggés kimutatható, míg az alperes a felróhatóság hiányát igazolni nem tudta. A hitelezők megkerülésével másnak a kielégítése az adós képviselőjére már nem jogosult személy részéről a jelen eljárásra vonatkozó jogszabályokba ütköző. A felszámolás következménye pedig, hogy a hitelezők csak a csődtörvényben meghatározott kielégítési szabályok betartása mellett - a többször módosított Cstv. 57. § (1) bekezdésben írt kielégítése rangsor szerint - juthatnak kielégítéshez.

Helytállóan határozott ezért az elsőfokú bíróság, amikor az alperes kártérítési felelősségét - a Ptk. 221. § (1)-(2) bekezdésére figyelemmel a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján - megállapította.

Mivel az alperes által a fellebbezésben felhozottak nem szolgáltak alapul a megalapozott elsőfokú ítélet megváltoztatására, így a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - helyes indokaira tekintettel - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

A pereszes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viseli az eljárás során felmerült költségeket. Így megfizetni tartozik az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt és a többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján megállapított illetéket, valamint az ügyvédi képvisellel felmerült és a 32/2003.(VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdése alapján hivatalból, mérlegeléssel megállapított 30.000 forint + Áfa másodfokú perköltséget.

Budapest, 2007. október 10.

Dr. Hunyady Mariann sk.
a tanács elnöke

Dr. Czifra Veronika sk.
előadó bíró

Dr. Katinszky Márta Cecília sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági ügyintéző